8. številka. Maribor, dne 25. januarja 1915. Letnik VII.

Naročnina listu:
Celo leto . . K 10·—
Pol leta . . „ 5·—
Četrt leta . . „ 2·50
Mesečno . . „ 1·—
Zunaj Avstrije:
Celo leto . . K 15·—
Posamezne številke 10 vinarjev.

STRAŽA

Inserati ali oznanila se računijo po 12 vinarjev od 6redne petitvrste: pri večkratnih oznanilih velik popust.
„Straža“ izhaja v ponedeljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor Koroška ulica 5. Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Pomorska bitka pri Helgolandu.

Položaj na bojiščih nespremenjen. — Na južnem Rusko-Poljskem tuintam artilerijski boji. — V Galiciji imajo naši majhne uspehe južno od Tarnova. — V Karpatih splošno mir, le ponekod Rusi potisnjeni nekoliko nazaj. — V Bukovini naši zavzeli Kirlibabo. — Na Srbskem še mir. — Majhni zmagoviti spopadi s Crnogorci. — Angleška križarka in nemška oklopnica „Blücher“ se v bitki pri Helgolandu potopili.

Važen govor sv. Očeta.

V sedanjem času ves svet z veliko pozornostjo posluša na vsako besedo, ki prihaja iz Vatikana. Upliv svete Stolice se veča z vsakim dnevom in izrazita osebnost sedanjega papeža, vernega učenca Leona XIII. in velikega kardinala Rampolle, stopa vedno bolj v ospredje. Dne 22. t. m. se je vršil v Rimu konsistorij in to priliko je sv. Oče uporabil, da je govoril o nepristranskem stališču svete Stolice v **sedanji svetovni vojski**, o **zadržanju belgijskih katoličanov** ter o **potrebi spravnih pobožnosti**, katere določa za vso Evropo na dan 7. februarja in za ostali svet na dan 21. marca.

Nepristransko stališče sv. Očeta.

Žal gineva dan za dnevom, ne da bi samo oddaleč vstajalo upanje, da bo kmalu konec nesrečepolne vojne ali pravzaprav krvoprelivanja. Četudi nam je nemogoče, da bi pospešili konec te hude šibe, vendar smo storili vse, da omilimo nje težke posledice. Tako bomo postopali tudi v bodoče. Našemu apostolskemu stališču ni mogoče, da bi že danes storili kaj več. Gotovo pa je v prvi vrsti naloga rimskega papeža, ki je od Boga postavljen, da razlaga njegove postave in pazi na njih izpolnjevanje, vsemu svetu povedati, da nihče ne sme kršiti pravice, in ravnotako brez ovinka razglašamo, da obsojamo glasno vsako krivico, naj se je storila od katerekoli strani. Toda ne bilo bi niti modro niti koristno ako bi se z ugledom, ki ga ima papež, vmeševali v prepire vojskujočih se držav.

Vsakdo, ki sodi premišljeno, mora uvideti, da se mora sv. Stolica, četudi je v velikih skrbeh, v sedanji velikanski vojski zadržati nepristranski. Ker je Pontifex romanus (rimski papež) prvi namestnik Jezusa Kristusa, ki je dal svoje življenje za vse ljudi in za vsakega posameznega človeka, mora z enako ljubeznijo objemati vse bojevnike. Ker je skupni oče katoličanov, ima med vojskujočima se obema taboroma veliko število otrok, za katerih blagor se mora brigati na enak način brez razločka. Potrebno je torej, da v njih ne vidi posebnih interesov, ki jih ločijo, marveč skupno vez vere, ki jih dela za brate. Če bi drugače ravnal, bi ne le na nobeden način koristil stvari miru, ampak, kar je še hujše, bi žel nenaklonjenost in sovraštvo zoper vero in bi izpostavljal mir in notranjo slogo cerkve v veliko nevarnost. Če pa sedaj ne držimo z nobeno stranko, velja vendar obema naša enaka skrb, ko zasledujemo razvoj in potek te vojne z bolestnim strahom, ki je tem večji, ker se je bati, da prekorači srditost napada vsako mero.

Sv. Oče o belgijskem ljudstvu.

Kakor naravno, se obračajo naše misli vstrajno tjekaj, kjer opažamo med sinovi najglobokejšo ljubezen in spoštovanje do skupnega očeta vernikov, in o tem spričuje tudi pismo, kolikor se nanaša na belgijsko ljudstvo, ki smo ga odposlali kardinalu-nadškofu v Mechelnu. V pismu apelujemo na čustva človečanstva onih, ki so prekoračili meje nasprotnih narodov ter jih rotimo, da zasedenega ozemlja ne opustošijo bolj nego to zahtevajo razlogi vojaškega reda in kar se zdi še važnejše, da se brez prave potrebe ne žali čustva prebivalcev glede tega, kar jim je najdražje, kakor glede božjih hiš in božjih služabnikov, glede pravic religije in vere. Kar se pa tiče onih prebivalcev, ki vidijo, da je že njihova zemlja zasedena po sovražnikih, umevamo popolnoma, kako težko jim mora biti pri srcu, biti podrejenim tuji vladi, vendar ne želimo, da bi jih to njihovo stremljenje, si zopet nazaj priboriti svojo prostost, dovedlo do motenja javnega reda, kar bi njihov položaj utegnilo še poslabšati.

Spravna pobožnost.

Papež je končal, naglašajoč potrebo, naj se ves katoliški svet obrne z iskrenimi in ponižnimi molitvami do Gospoda, in naj ima vselej pred očmi, da se ni zgodilo brez volje božje, ako je mir izginil iz sveta. Bog pripušča, da se človeška bitja, ki obračajo vse svoje misli na posvetne reči, z medsebojnim opustošenjem kaznujejo sama med seboj. K temu so prišli še drugi dogodki, kot oni v zadnjih dnevih, o kojih vsi vemo, kako žalostni in grozote polni so bili in ki bi naj prisilili človeštvo, da se ukloni mogočni roki božji. Papež torej priporoča zasebne in javne molitve in poziva vse katoličane, da se udeležijo obeh spravnih pobožnosti, od katerih je ena določena za celo Evropo na dne 7. februarja, za ostali katoliški svet pa na dne 21. marca. Papež je naznanil, da bo prisostoval prvi spravni pobožnosti v baziliki sv. Petra ter ob koncu izraža željo, da bi po priprošnji sv. Device zopet v Kristu zavladal mir na svetu ter da bi se isti med človeštvom zopet stalno naselil.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, 25. januarja.

V Bukovini poveljuje našim četam pogumni orožniški polkovnik Fischer. Moral se je pred močnejšimi ruskimi četami umakniti, toda zadnji čas je v toliko spopolnil svoja krdela, da zopet prodira. Dne 18. t. m. je potolkel Ruse pri Jakobenyju, dne 22. t. m. jim je vzel mesto Kirlibaba in jo zasedel.

V Karpatih je mir. Zasebna poročila [illegible] da so Rusi poslali v zadnjem [illegible] času iz severne Poljske večje čete proti jugu, najbrže baje v Galicijo in Karpate, se nam ne zdijo verjetna, kajti Hindenburg ima na severu nagromadeno toliko vojaštva, da bodo Rusi potrebovali vsakega svojega moža.

V Galiciji se od bitke pri Zakliczynu ni zgodilo nič novega. Trdnjava Przemysl je po pogumnih letalcih v neprestanem stiku z našo armado.

LISTEK.

Junaštvo in zvestoba Hrvatov.

Junaštvo in vstrajnost hrvaških polkov pred sovražnikom odseva iz pisma, ki ga je pisal polkovnik Artur Noe zadrskega domobranskega polka dalmatinskemu cesarskemu namestniku grofu Attemsu. V tem pismu slika boje pri Biljecu sledeče:

„Dne 8. novembra smo prekoračili reko Drino, dne 9. je naš polk z naskokom zavzel skalnati vrh v gorovju Orlovica, ki se je nahajal v oblasti sovražnika. Nato smo zasledovali sovražnika, ki se je umikal. Dne 12. je napadel 2. bataljon sovražnika na neki visoki skalnati brežini, ga je porazil ter je na ta način olajšal prodiranje bližnje brigade, ki že več dni ni mogla naprej. Dne 13. je polk napadel sovražnika in ga obkolil. Sovražnik je moral zapustiti tu svojo močno utrjeno postojanko. Najsijajnejši junaški čin je pa bilo dne 26. zavzetje višin pri Biljeci, ki so bile zelo močno utrjene in zavarovane z močno artilerijo, kakor tudi zavzetje liki trdnjavi utrjene višine Velika Zajčica. Na tej višini je moral polk neprestane sovražne napade od 2. ure popoldne do 7. ure zjutraj odbijati. Bil je to boj osebe proti osebi. Srbi so že udrli v naše postojanke, rezerv nisem že imel nobenih več. Srbi so se pa v obilni meri posluževali ročnih granat. Naše vrlo moštvo se je borilo s tako izredno hladnokrvnostjo in tako hrabrostjo, da so bili Srbi vnovič vrženi nazaj. Zgodaj zjutraj smo našteli čez 200 mrtvih Srbov in sicer samo na tej-le postojanki. Tudi mi smo imeli v teh bojih velike izgube, toda ne polovico tako velikih, kakor so bile sovražnikove. V vseh bojih smo ujeli mnogo Srbov in smo zaplenili tudi dosti trena. Dne 26. in 28. novembra je polk v snegu naskakoval neko strmo višino, ki se je dvigala kakor skalnata trdnjava. Pri tem je polk tudi zaplenil en sovražni top.“

Sarajevski list „Hrvatski Dnevnik“ opisuje junaštvo četovodje Bošnjaka Antona Čale sledeče: Četovodja Anton Čale od 4. bosansko-hercegovinskega pešpolka se je tako odlikoval, kakor le malokdo. Dva cela meseca je bil v ognju in leži sedaj ranjen v neki bolnišnici. On pripoveduje: „Dne 24. avgusta smo bili v bitki z Rusi pri Krasniku v neki dolini. Zaraščen gozd in deroč potok sta ovirala naše prodiranje. Rusi so se že bili splazili v dolino, ne da bi jih bili naši opazili in so se zelo spretno zarili v okope. Mi smo korakali za potokom in sicer v veliki razdalji. Na prvi strel prednje straže smo začeli tudi mi streljati, toda Rusi so nas že napadli z veliko premočjo. Osobito njihova artilerija nas je zelo motila. Moj stotnik je že padel, večina častnikov je bila ranjena in na zaukaz sem jaz dal povelje za naskok. S „hura“-klici smo napadli sovražnika, ki je bil v veliki premoči. Jaz sem kot prvi skočil naprej; ne vem pa, kako se je zgodilo, kar naenkrat sem padel v neko jamo. Mislite si, prijatelji, moje presenečenje. V jami je sedel ruski poročnik in osem mož! Svoje presenečenje sem premagal ter nagloma nastavil bajonet proti ruskemu častniku in njegovemu moštvu. In res, pomagalo je! Vzdignil je obe roki kvišku, položil na tla sabljo, samokres in daljnogled in se mi udal kar z vsemi osmimi moži vred. Zaklical sem iz jame, naj še kdo pride in prišel je še en tovariš. Nato sva odpeljala — le dva naša vojaka — vseh 9 Rusov, ko sva jih poprej razorožila, pred naše brigadno poveljstvo.“

Zagrebški listi so priobčili sledeče pismo korporala-črnovojnika Antona Sajniča, ki ga je pisal v imenu svojih tovarišev nadporočniku B. in ki priča o vojaški zvestobi in udanosti hrvaških junakov do svojih poveljnikov: „Za nami so dnevi navdušenja, in tudi dnevi hudega trpljenja. Vi, gospod nadporočnik, ste umeli navduševati ne le samo stotnijo, temveč tudi ves bataljon. Navduševali ste nas tako in nam vlili toliko poguma, da je vsak posameznik zbral svoje zadnje moči, le da bi prišel na predpisano mu mesto. Vaše besede, gospod nadporočnik: „Otroci, idite, pojdimo v imenu božjem!“ in če smo že bili utrujeni: „Le še nekaj malo, saj ni več daleč, pokažimo, da smo junaki!“ so imele velikansk učinek. Bilo nam je, kakor da bi bili postali tornistri bolj lahki in vsak se je ojunačil ter je pogumno drvel naprej. V Vaši osebi nismo gledali samo svojega poveljnika, ampak bili ste nam kakor oče in mati. Pri besedi „otroci“ smo se spominjali naših dragih doma! In Vas smo smatrali za njihovega namestnika, vsled tega pa smo bili vedno pripravljeni udrihati po sovražniku, in sicer res junaško, ne da bi kazali le najmanjšega sledu utrujenosti, kakor so Hrvatje že od nekdaj navajeni. Niti popisati ne moremo, kako smo Vam hvaležni za Vaše ravnanje z nami, prosimo pa Vsegamogočnega, da podeli Vam in Vaši obitelji srečo in zdravje še prav mnogo let. Živeli! Na mnoga leta!“ Nadporočnik, ki je prejel to preprosto in prisrčno pismo, je bil med tem zavoljo svojega junaštva imenovan za stotnika.

Na južnem Rusko-Poljskem ob Nidi se vršijo od časa do časa artilerijski boji.

Na severnem Rusko-Poljskem general Hindenburg vkljub veliki masi vojaštva ne more priti do odločilnega udarca. Ovirajo ga posebno slabo vreme in njega posledice.

Srditi topovski boji ob Visli.

Dunaj, 22. januarja.

Avstrijski generalni štab uradno poroča:

Severno od reke Visle se je včeraj razvil prav živahen topovski boj. Naša artilerija je ob južni Nidi in pri mestecu Checiny (južno-zahodno od mesta Kielce) streljala na ruske postojanke s posebnim uspehom. Pri Checinyju je naša artilerija z dobrozadetimi streli na tamošnjo kolodvorsko postajo železniški promet občutno motila.

Tudi na južni strani reke Visle, ob nekaterih delih naše bojne črte, se vršijo topovski boji z menjajočo srditostjo.

Položaj v Karpatih je nespremenjen.

V južni Bukovini Rusi premagani.

Dunaj, 23. januarja.

Avstrijski generalni štab uradno poroča:

Na Poljskem, v zahodni Galiciji in na Karpatih se ni zgodilo kaj posebnega. Na nekaterih mestih se vršijo topovski boji, drugače pa vlada na bojišču mir.

Ponovni ruski napadi na naše postojanke v južni Bukovini so se končali včeraj z zopetnim zavzetjem mesta Kirlibaba in višin, ki obvladujejo to mesto, po naših četah. Rusi so imeli težke izgube in so se umaknili.

Poizkusi sovražnika, pri mestih Jakobeny in Kirlibaba zopet pridobiti več prostora, so se popolnoma izjalovili.

Rusi pošiljajo močne čete na jug.

Gradec, 23. januarja.

Vojaški sotrudnik graške „Tagesposte“ poroča: Že več dni se opaža, da Rusi pošiljajo močne čete v smeri proti jugu. Rusi so več svojih čet umaknili z bojišča na Srednjem in Severnem Poljskem čez Vislo na izhodni breg reke. Zdi se, da hočejo te svoje čete poslati Rusi na kak drugi del bojišča, in najbrže v Galicijo in v obližje Karpat. Da bi krili to novo premikanje čet, so Rusi nalašč uprizorili močnejše ruske napade na Srednjem Poljskem pri mestih Lopuczno in Opoczno.

Rusi se na Karpatih utrjujejo.

Graška „Tagespošta“ poroča dne 23. januarja: Došla so poročila, da Rusi izpraznjujejo nekatera izhodno-gališka mesta. Domneva se, da Rusi le radi tega izpraznjujejo izhodno Galicijo, ker pošiljajo od tam vojaštvo proti jugu, da ojačijo svojo bojno črto ob Karpatih. Težko se še da sedaj presoditi, ali bodo Rusi z ojačenimi bojnimi silami na Karpatih pričeli napadalno prodirati, ali pa bodo le skušali obdržati svoje postojanke v karpatskem ozemlju.

Rusi o bojih v zahodni Galiciji.

Budimpešta, 22. januarja.

Budimpeštanskemu listu „Az Est“ se poroča iz Rotterdama: V brzojavkah, ki so danes došle iz Petrograda, se prizna, da avstrijska armada uspešno napada v zahodni Galiciji. Rusko uradno poročilo pa pravi, da je sovražnik (avstrijska armada) dne 18. januarja zvečer zelo hudo oblegal ruske postojanke južno od Radlova, pozneje je pa zelo srdito in z veliko močjo napadal postojanke, nakar so bile „naše“ (ruske) čete vsled groznega sovražnega ognja prisiljene, se umakniti.

Boji za Krakov.

Budimpešta, 22. januarja.

Budimpeštanski list „A Nap“ poroča: Tvrdjava Krakov je imela od dne 9. novembra do dne 15. decembra pretečenega leta, kakor še izvemo le sedaj, neprestane boje z Rusi. V dobi 36dnevnih sovražnih napadov je napravila posadka 12 uspešnih izpadov. Skoro vsak dan so se vršili artilerijski boji, v katere so opetovano posegle znane velike avstrijske motorne baterije. Posadka se je borila junaško. Prejela je 2 zlati kolajni, 18 velikih in 22 malih srebrnih kolajn za izkazano hrabrost. Skozi trdnjavo so spravili 16.000 ujetih Rusov, katere je posadka ujela na svojih izpadih.

V Rusiji nad 200.000 političnih aretacij.

Iz Kodanja se poroča: Pet ruskih socijalistov, članov dume (državnega zbora), je preko Švedske zbežalo iz Rusije. Na ta način so se izognili aretaciji. Begunci pripovedujejo, da se je od začetka vojske pa do sedaj izvršilo v Petrogradu čez 200.000 političnih aretacij. V Petrograd so pozvani z bojne vrste carski gardni polki samo za to, da čuvajo rusko carsko hišo. Za velike ruske izgube na bojišču na Poljskem je izvedelo petrograjsko meščanstvo šele iz pisem vojskujočih se vojakov in po semkaj došlih ranjencih.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, 25. januarja.

Na srbskem bojišču še ni zaznamovati kakega večjega vojnega čina. Le naši podonavski monitorji na Donavi in Savi vznemirjajo srbske postojanke pri Belgradu. Nekateri izvenavstrijski listi so raztrosili vesti, da je naša armada zopet zavzela že Valjevo. Vest je izmišljena. Istotako je neresnično poročilo švicarskih listov, da pošiljajo sedaj slovanske polke na francosko bojišče, nemške pa na srbsko bojišče. Ta vest se je uradno ugotovila kot popolnoma neresnična.

Na gori Lovčen in krog Kotora je zapadel izredno debel sneg, v hercegovinskih in črnogorskih hribih vlada hud mraz. Ob črnogorski meji se je zadnje dni vršil spopad med avstrijskim in črnogorskim oddelkom. Črnogorci so morali bežati.

Na južnem bojišču še vedno mir.

Listi poročajo: Na južnem bojišču se zadnji čas ni zgodilo kaj posebno važnega. Poročila iz Rumunije, ki so razglašala, da so avstrijske čete zopet zasedle Valjevo, še ne odgovarjajo resnici. Ali bo naša armada v bližnjem času pričela z napadalnim prodiranjem v srbsko ozemlje, o tem se še sedaj ne more pisati.

Na Savi.

Budimpešta, 23. januarja.

Ob Savi že več dni močno sneži. Sneg leži zelo visoko. Vse kaže, da nastopa stroga zima. Ob Savi divja močna burja. Naše čete so prav dobro utaborjene.

Boji s Črnogorci.

Dubrovnik, 22. januarja.

Zadnje dni so se vršili na črnogorski meji dokaj vroči boji. Našo brambno posadko na nekem mestu so tvorili edino finančni stražniki. Črnogorci pa so bili v petkratni premoči. Naš majhni oddelek je svojo težavno nalogo izvršil z izvanrednim junaštvom. Črnogorci, katere so naši napadli, so bili kljub svoji premoči prisiljeni, da so se umaknili. Imeli so v boju velike izgube ter so odbežali v strahu. Naši se imeli le zelo male izgube.

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, 25. januarja.

Na francoskem bojišču se vršijo le neznatni artilerijski boji, kajti slabo vreme onemogočuje vsako večje podvzetje pehote. Na bojno črto pri Soissonsu so spravili Nemci veliko število vojaštva z namenom, kolikor mogoče popolnoma izkoristiti svojo zmago z dne 14. t. m. Nemci neprestano obstreljujejo mesto in trdnjavo Soissons. Prebivalstvo je za to dobilo ukaz, da zapusti mesto. Tudi na bojišču v Flandriji vlada vsled skrajno slabega vremena skoraj popolen mir.

Verdun pred obleganjem.

Budimpešta, 22. januarja.

Listu „Az Est“ se poroča iz Rima: Po poročilih francoskih listov se nemška armada pripravlja in izvršuje vse priprave za obleganje Verduna. Nemške čete so se dobro zakopale v okope in so v stanu, da morejo pričeti vsak čas z napadi.

Poplave v Flandriji povzročile čez pol milijarde škode.

Berolin, 22. januarja.

„Braunschweigische Landeszeitung“ poroča, da znaša škoda v Flandriji, katero so povzročile poplave, ker so Angleži predrli morske obrežne jezove, da bi se branili pred napadi in prodiranjem Nemcev, čez 350 milijonov goldinarjev. Lepa polja, krasni vrtovi in nasadi so uničeni za najmanj 5 let.

Sleparstva in tatvine v francoski armadi.

Geneva, 22. januarja.

List „Humanite“ poziva francoskega vojnega ministra Milleranda, da objavi v listu „Journal Officiel“ imena vseh francoskih vojaških zalagateljev, da se jih pokliče na zagovor, kajti dogodile so se škandalozne tatvine in nesramna obogatenja od strani vojaških zalagateljev v škodo francoski vojaški upravi.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, 24. januarja.

Iz poročil, ki prihajajo iz Carigrada, je posneti, da se je turška armada na Kavkazu močno umaknila pred rusko premočjo. Sedanji boji med Turki in Rusi se namreč ne vršijo več pri Ardaghanu, Tiflisu in Batumu, ampak imajo svoje središče pri kavkaškem mestu Olty, ki leži južno od Batuma ob turško-ruski meji — jugozahodno od Ardaghana.

V Perziji so bili Rusi pri mestu Tabris poraženi. Berolinski listi pravijo, da so Rusi izgubili v tem boju 8000 mož.

Turško črnomorsko brodovje je odplulo proti severu in zasleduje ruske ladje.

V Mezopotamiji so bili Angleži pri mestu Korna (kjer se stekata reki Euphrat in Tigris) po turških četah hudo poraženi.

Turška armada vendar prodira v Egipt. — Med egipčanskim prebivalstvom vlada radi tega močno razburjenje.

V Maroku so Abdul Malikove uporne čete Francozom zopet odvzele mesto Fez. Gibanje za „sveto vojsko“ v Maroku postaja od dne do dne večje. Mohamedanci hočejo Maroko zopet iztrgati iz rok Francozov. Francozi so Abdul Maliku obljubili kraljevsks krono, a Malik je ponujeno mu čast odločno odklonil.

Na morju.

Nemški podmorski čoln potopil angleški parnik.

Rotterdam, 22. januarja.

„Rotterdamsche Courant“ poroča, da je nemški podmorski čoln ustavil na odprtem morju angleški parnik „Durward“, ki je vozil proti Rotterdamu. Nemški podmorski čoln je pozval posadko, naj zapusti parnik, nakar je s torpedom potopil angleški parnik.

Ruska križarka obstreljuje odprta mesta.

Carigrad, 22. januarja.

„Agence Telegraphique Ottomane“ poroča, da je obstreljevala ruska križarka „Askold“, ki križari v Sredozemskem morju, odprta in nezavarovana mesta ob obali Sirije.

Raznoterosti.

Spravna pobožnost. Papež Benedikt XV. je odredil, kakor poročamo v uvodniku, naj bo nedelja, dne 7. januarja, v Evropi posvečena spravni pobožnosti in goreči molitvi za mir. „Sv. Oče namreč ve“, tako pravi državni tajnik kardinal Gasparri v tozadevni odredbi z 10. januarja, „da se Gospod Bog, ki s kaznijo ozdravlja in z odpuščanjem ohranja, da geniti z molitvijo spokornih in ponižnih src. Zato sv. Oče duhovščino in ljudstvo vabi in nujno opominja k dejanjem pokore v zadoščenje za grehe, ki izzivajo pravično kazen božjo, in zategadelj določa, naj se na celem katoliškem svetu iz ponižnega srca opravlja iskrene molitve, da nam božje usmiljenje podeli tako zaželjeni mir“. V nedeljo, 7. februarja, naj se spravna pobožnost vrši tako-le: Zjutraj naj se po župnijski sv. maši izpostavi Najsvetejše, pred katerim se izmoli 50. psalm in cerkvena molitev za mir. Najsvetejše naj bo ves dan izpostavljeno za molitev in češčenje in je želeti, naj se na primeren način tudi otroci udeležijo te pobožnosti. Na večer, predno se Najsvetejše zopet shrani, naj se moli sv. rožni venec in posebna molitev za mir, katero je sestavil sam sv. Oče, in litanije vseh svetnikov; potem se podeli sv. blagoslov. Da pa Bog podeli tem obilnejše milost in blagoslov, opominja sv. Oče vernike, naj pri tej priliki sprejmejo zakramenta pokore in sv. Rešnjega telesa. Sv. Oče podeli vsem, ki sprejmejo zakramente pokore in sv. Rešnjega telesa ter pri božji službi predpoldne ali popoldne nekaj časa molijo pred izpostavljenim Najsvetejšim, popolni odpustek.

Duhovniške vesti. Župnijo Stoperce je dobil č. g. Janez Širec, kaplan na Vranskem. Župnijo Skomre je dobil č. g. Jožef Škvarc, kaplan pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah. V začasni pokoj zaradi bolezni je stopil č. g. Vinko Žolgar, kaplan pri Sv. Magdaleni v Mariboru ter se sedaj nahaja v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu. Za drugega kaplana pri Sv. Magdaleni v Mariboru je imenovan č. g. Franc Šegula, za tretjega č. g. Pavel Holcman, dosedaj kaplan pri Sv. Martinu na Pohorju. Č. g. Jožef Dušič, pomožni kaplan v Framu je prestavljen v Kozje.

Posvečenje novega krškega škofa. Iz Celovca se poroča, da bo novi celovški škof dr. Adam Hefter dne 7. februarja v Solnogradu slovesno posvečen. Cerkvene slovesnosti v Solnogradu se udeleži tudi več celovških kanonikov. Dne 13. februarja pa pride knezoškof dr. Hefter v Celovec, kjer se bo dne 14. februarja vršilo slovesno ustoličenje.

Odlikovanje. Zavoljo hrabrosti in požrtvovalnosti na bojišču je bil z duhovniškim zaslužnim križcem II. razreda na belorudečem traku odlikovan č. g. Jakob Tajek, vojni nadkurat pri 28. inf. diviziji.

Imenovanje. Centralni inšpektor južne železnice Alojzij Prašnikar je imenovan za prometnega ravnatelja južne železnice. Prašnikar je doma iz Mekinj pri Kamniku.

Dr. Ivan Ružič †. V Zagrebu je dne 22. t. m. umrl znani hrvaški pisatelj in politik odvetnik dr. Ivan Ružič v 66. letu svoje starosti. Bil je zvest pristaš pravaške misli. Zadnja leta, ko so se nanovo začeli ljuti boji v pravaški stranki med frankovci in milinovci, se je umaknil s političnega pozorišča.

Ako ne dobimo časopisa. Kadar naročnik lista, ki bi ga imel dobiti po pošti, ne dobi, ga lahko

zahteva brez stroškov. Vzame naj listič papirja in zapiše n. pr. nanj: „Podpisani nisem prejel „Straže“ z dne 22. jan. 1915 in prosim, da se mi takoj dopošlje.“ Spodaj naj se napiše natančen naslov naročnika. Listič da naročnik v kuvert brez znamke in zapiše zgoraj: „Reklamacija“ in potem naslov: Uprava „Straže“ v Mariboru, ter jo vrže v pisemsko skrinjico. Kuverta pa ne sme zalepiti. Na tako reklamacijo dobi naročnik takoj list, če je zares plačal naročnino. Toda naročnino je treba plačati!

V obrambo domačega časopisja. List „Hrvat“ piše: Težki časi so. Res moraš trikrat obrniti novčič poprej, nego ga izdajaš. Varčujmo, ali — razumno! Je potreb, ki jih počutita poedinec in ves narod, pa prenehuje vsako varčevanje. Ta vojna, kakoršne nismo še doživeli, donaša strašne posledice v vsakem področju človeškega življenja. Na mislih nam je naše časopisje. Današnje razmere ne dopuščajo svobode tiska. Tudi v drugih državah ni bolje, razun v nevtralnih, kjer dišejo nekoliko svobodneje. To je razumljivo. Potemtakem tudi nemški in madžarski listi prinašajo uradne vesti z bojišča, a vse, kar je pisano v uredništvih, mora v cenzuro. V vojnem času ne more biti drugače. Vendar se naše občinstvo izneverja domačim časopisom, ker misli, da v tujih listih dobiva več in zanesljivejega. Varajo se na škodo domačega časopisja!

Čehi in vojna. Tudi mi smo v „Straži“ bili posneli članek poslanca dr. Kramarja v „Narodnih Listih“, ki se je izražal proti temu, da bi se že sedaj razpravljalo o bodoči uredbi češkega domačega življenja. To naj bi se zgodilo še le po vojni. Drugače sodi glasilo moravske katoliško-narodne stranke, ki piše, razpravljajoč o omenjenem članku dr. Kramarja: „Nehote se seveda pojavlja vprašanje, ali ne bo vendarle prepozno, ali nas do tedaj ali kasneje ne presenetijo resni in za naš narod važni dogodki, o katerih bomo potem zopet pisali in govorili, da so se izvršili brez nas in proti nam — in ali ne bomo spet govorili, da se je napravila pogreška s tem, da smo odložili na poznejši čas, kar naj bi se bilo zgodilo o pravem času!

Zaradi deželnih doklad. Pretekli četrtek, dne 21. t. m. so bili deželni glavar štajerski grof Attems ter deželni odborniki dr. Kaan, dr. Hoffmann-Wellenhof in Hagenhofer pri ministrskem predsedniku in finančnem ministru, da vlada dovoli zvišanje štajerskih deželnih doklad za 15%. Kaj so dosegli, se še ne ve.

Naseljevalno delo Südmarke v vojskinem času. Uradno pregledani „Grazer Tagblatt“ piše pod tem naslovom: „Kljub svetovni vojski društvo Südmark, jasno spoznavajoč svoje gospodarske in narodne naloge, stremi, da podpira svoje pred osmimi leti pričeto nadaljevalno delo na Spodnjem Štajerskem in je po možnosti dozidava. Od izbruha vojske zelo močno zmanjšana in od takrat, kar je umevno, le počasi se množeča društvena sredstva se morejo žal le v omejenem obsegu porabljati za pomožno delovanje v naseljevalnem ozemlju. Kljub temu je glavno vodstvo za celo vrsto nujnih potrebščin in sicer pred vsem za stavbe in za napravo sadonosnikov in za napredovanje živinoreje za nakup mrjascev dovolilo potrebna sredstva. Razveseljivo je nadalje dejstvo, ker se je pred kratkim oddalo dozdaj društvu pripadajoče, 35 oralov obsežno veliko kmečko posestvo („Strassenhof“, tudi poprej nemška last) v občini Plač (župnija Svečina) pri Št. Ilju (četrta naselbina Südmarke na Plaču) naseljeniški rodbini petih oseb. O prodaji nekega drugega posestva je uvedlo glavno vodstvo pogajanja. Z ozirom na to, ker se po vojski pojavi še brezdvomno močnejše važnost naseljevanja po načrtu ob jezikovni meji, je nujno želeti, naj se ravno sedaj dajo na razpolago društvu Südmark zadostna denarna sredstva.“ — Slovencem nujno svetujemo, da podpirajo Slovensko Stražo s sedežem v Ljubljani.

Urednik „Slovenca“ g. Terseglav piše v Maribor dr. Lukmanu: Dragi prijatelj! Se mi godi dozdaj zelo dobro. Zaupam v božje varstvo. Vreme precej viharno-sneženo, mrzlo, a ne prehudo. Srečal Škofiča. — Duševno zelo dobre volje, fizično zdrav kot riba. Poveljujem en vod.

† **Dr. Janko Sernec.** Brat celjskega zdravnika dr. Jankota Sernec tukajšni odvetnik dr. Vladimir Sernec je dobil od posredovalnice Rudečega križa uradno obvestilo, da je njegov brat dr. Janko Sernec dne 7. januarja v srbskem ujetništvu umrl. Vzrok smrti ni naznanjen. Govori se, da je umrl na koleri. Dr. J. Sernec je bil kot zdravnik radi svojega znanja in izredne ljubeznjivosti visoko čislan in zelo priljubljen med našim ljudstvom. Kot človek je bil plemenit, kot politik vzor požrtvovalnosti, ki je svoji stranki daroval na tisoče in tisoče. Globoko potrti Sernečevi rodbini naše iskreno sočutje.

* **Slovenec v ruskem ujetništvu v Vladivostoku** (ob Japonskem morju). Vojak 87. pešpolka, Franc Pfeifer, doma iz Rečice v Gornji Savinjski dolini, dolgo ni dal nobenega glasu od sebe. Zadnje pismo so stariši dobili od njega iz Galicije z dne 26. avgusta; od več strani so prejeli obvestilo, da je njih sin dne 26. avgusta padel. Že so ga obžalovali, a dne 14. januarja so dobili od njega pismo iz Sibirije. Pismo se tako glasi: Dragi stariši! Oprostite, ker nisem tako dolgo pisal. Mogoče ste me že smatrali za mrtvega; pa se še vendar nahajam med živimi. Vzrok, da Vam nisem pisal, je bil, ker nisem imel papirja. Dne 26. avgusta sem bil ranjen. Sovražna krogla mi je predrla nogo. Obležal sem na bojnem polju. Slučaj je hotel, da so me Rusi odpeljali v Moskvo v bolnišnico. Ko sem ozdravel, so me odpeljali daleč proč od domovine. Sedaj se nahajam v izhodni Aziji blizu mesta Vladivostok ob Japonskem morju. Hvala Bogu, zdrav sem popolnoma. Jesti imam dovolj. Na Boga zaupam, da se še bomo enkrat videli. Kdaj pridem, mi je popolnoma neznano. Dragi stariši! Sprejmite srčne pozdrave od Vašega sina Franca! Na veselo svidenje!

* **Roko so mu odrezali.** Franc Hladjak od Sv. Andraža v Slov. gor. piše dne 15. januarja svojim starišem iz ljubljanske bolnišnice: Dragi mi stariši! ljube mi sestre! Nočem prikrivati svoje nesreče. Bil sem težko ranjen od šrapnela na bojnem polju. Zato se sedaj zdravim v tukajšni bolnišnici. Previdnost božja je hotela, da mi je ohranila življenje, a usoda je hotela, da sem izgubil roko. Dragi domači! Ne žalujte radi tega. Kristus je rekel: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega in Bogu, kar je božjega!“ Zato smo tudi mi vojaki dali, če treba, tudi življenje, zlasti pa svoje moči in svoje ude v blagor domovine. „Vse za vero, dom, cesarja! Za cesarja blago kri“. Srečen oče, srečna mati, ki ima sina na vojski v obrambo naše domovine. Braniti moramo slovenske svetinje ter nad vse slavno habsburško rodovino. Upam, da pridem kmalu domov. Takrat si ustmeno bolj obširno dogovorimo. Prisrčno Vas pozdravlja Vaš udani sin in brat.

Novi nabori se bodo vršili od srede meseca februarja za one črnovojnike, ki so rojeni v letu 1891 in še niso bili dosedaj vpoklicani v vojaško službovanje, ali so bili začasno vojaške službe oproščeni, in za nova letnika 1895 in 1896 (mladeniči stari 19 in 20 let). K naborom bodo pozvani tudi oni črnovojniki letnikov 1878, 1879, 1880 in 1881, ki so dobili avstrijsko državljanstvo še le po 31. decembru onega leta, ko so stopili v 33. leto in še poprej v naši državi niso bili podvrženi vojaški dolžnosti.

* **Zglasite se!** Vsi moški od 24 do 36 let, ki niso bili vojaki in ki letos pri črnovojniških naborih niso bili potrjeni, ali so na kak drug način oproščeni vojaške službe, se morajo do 31. januarja zglasiti pri svojem županstvu radi vojaške takse. Zglasiti se morajo tudi vsi tisti, kiso bili po vojaški upravi vpoklicani kot delavci v vojne svrhe.

Vojska pospešuje versko življenje. „St. Angela-Blatt“ št. 12 (1914) piše: V H. je duhovnik pri odhodu vojaških vlakov delil moleke in svetinjice vojakom. Tudi mlad častnik stopi k njemu ter prosi za molek. Ta zgled je ojunačil tudi druge, da so prišli in se enako priporočili za znak Marijinega češčenja. Ko opazi višji štabni častnik, koliko častnikov se že gnete okrog duhovnika, stopi bližje, da bi se prepričal, kaj se je zgodilo tako posebnega. Duhovnik mu pojasni, da deli vojakom moleke, pa žal nima nobenega več, da bi še njemu enega ponudil. Tu se približa mlada deklica, ki sežе v žep, pa da svoj molek štabnemu častniku, ki ga hvaležno sprejme z zagotovilom, da bodo tudi častniki pridno molili.

Premaguj se! Francoski general Marbot pripoveduje v svojih spominih ta-le dogodek iz življenja svojega poveljnika maršala Lannesa, ko mu je bil prideljen kot pribočnik. Maršal je bil sila nagle jeze. Nekoč je strašno ropotal in gromel vpričo Napoleona nad častnikom, ki je bil počel neko neumnost. Ko je odjezdil, je čul, da je napravil Napoleon neko opazko. Ni mu dalo miru. Rotiti jame svojega pobočnika, naj mu vendar pove, kaj je rekel Napoleon. Pobočnik pravi: „Cesar je rekel: Ta-le hudič bi bil še sposoben za kakega imenitnega vojskovodjo, če bi se le znal premagati!“ Lannes se je zahvalil. „Od tega dne pa“, pravi Marbot, „sem velikokrat videl, kako se je maršal bojeval sam s seboj. Dostikrat ga je jeza kuhala, da je zardel, pa zopet prebledel, ako ga je kaj razdražilo, toda — molčal je. En dogodljaj mi je ostal prav posebno dobro v spominu. Bilo je to na Španskem na večer velike bitke. Lannes je večkrat že prepovedal, da bi smel kdo potem, ko se je odtrobilo, v zrak izstreliti nabasano puško, za kar se pa nekateri vojaki niso nič zmenili, da ni bilo treba naboja iz orožja jemati. Maršal jezdi po taborišču. Kar se začuje pok. Krogla iz izstreljene puške pade iz viška nazaj in sicer uprav na povodec pred roko — maršalovo s tako močjo, da je bil povodec prebit. In Lannesu je zavrela kri. Pokliče vojaka pred se. Vsi ki so maršala videli, so se stresli, češ, kaj bo. Lannes je zardel, pa zopet je bledičevost stopila na lice. Žila mu je bila, ves se je tresel — a molčal je toliko šasa, da se je jeza polegla in da je samega sebe premagal. Potem je še le govoril. Mirno a odločno je rekel trepetajočemu vojaku: „Vedel si vendar, kako strogo sem prepovedal v zrak izstreliti; zakaj si to storil? Glej, če bi bil mesto vajet zadel mene, kako pi bil svoj čin obsojal! Pojdi in tega nič več ne stori!“ Ali ni ta mož najboljši učitelj marsikaterega izmed nas, ki se ne znamo in ne maramo premagovati, dasi je premagovanje samega sebe prav neobhodno potrebno.

Sežiganje mrličev na bojišču. Razni listi so prinesli poročila, da so na Ogrskem v mestih Zsolna in Trenčin sezidali peči za sežiganje mrličev. Kakor znano, katoliška cerkev ne dovoljuje sežiganje mrličev. Vojaški škof dr. Bjelik se je podal dne 23. decembra v mesto Zsolna, da se prepriča, kaj je resnice na časnikarskih vesteh o sežiganju mrličev v Zsolni in Trenčinu. Dr. Bjelik se je na licu mesta prepričal, da sta vojna uprava in vlada dali sezidati v Zsolni in Trenčinu peči, v katerih se bo sežigala okužena slama, slamnjaki, obleka, posteljne blazine, perilo, čevlji, smeti, obveze in enake stvari. Peč v Zsolni je sicer tako urejena, da se lahko v nujnem slučaju sežge tudi mrliče, a pepela mrličev se ne more shraniti, ker pada pepel skozi pečni tlak. Shranjevanje pepela pa je pri sežiganju mrličev glavni pogoj. Ker je v Zsolni taborišče z barakami za 6000 bolnih oseb, je bilo nujno potrebno, da se sezida peč za sežiganje okuženih predmetov. Enako je v Trenčinu. Da pa se na bojišču od slučaja do slučaja morajo sežigati mrliči, se je pokazalo preteklo leto na neki postaji ob času, ko so udrli Rusi na Ogrsko. Mnogo vojakov je umrlo za kolero. Za pokopavanje je bilo premalo delavskih moči na razpolago. Za to delo so hoteli uporabiti cigane. A ko je neki cigan nalezel kolero in kmalu nato umrl, so tudi drugi pogrebci zbežali. Sedaj ni druga preostalo, kot okužene mrliče na posebnih grmadah sežgati.

Kako se varujemo pred pegastim legarjem? Bolezen se najložje odpravi, ako se jo pravočasno že spozna. Radi tega je nujno potrebno, da se pri vseh sumljivih slučajih takoj pokliče zdravnika, kateri ima nalogo, da dožene, ali se gre za pegasti legar, ali je pa bolnik le samo obolel na sumljivih znakih pegastega legarja. Vsak hišni gospodar je dolžan, takoj, ko nastane sumnja, da je kdo v hiši obolel za pegastim legarjem, podati na občinski urad potrebno naznanilo. V času, ko je nevarnost za kužne bolezni velika, je podvojena dolžnost vsakega posameznika, da se strogo pazi na snago in red v hiši in na dvorišču. Pravočasno se mora skrbeti, da se uniči krisesajoči mrčes in sicer ne samo v hiši, kjer leži oseba, ki je obolela na pegastem legarju, ampak tudi v celi hiši in še pri sosedih. Skrbno snaženje v hiši in razkuževanje sobnih tal je priznano sredstvo za zatiranje raznih mrčesi, ki raznašajo in povzročajo pegasti legar. Za razkuževanje se naj rabijo sredstva, ki mrčes gotovo zamorijo. Čim manj razpoklin in pa luknjic na tleh in v steni se nahaja, tem ložje zatremo neljubi mrčes. Zatiranje mrčesa se mora nadaljevati še najmanj tudi 14 dni potem, ko je bolnik, ki je imel pegasti legar, odstranjen iz hiše, ker mrčes, ki je zanesla to bolezen, še lahko tudi pozneje koga okuži. Uš, ki se nahaja v obleki, še n. pr. lahko 5. ali 7. dan pozneje okuži človeka. Bolnik, ki je zbolel za pegastim legarjem, se mora takoj spraviti v bolnišnico. Ko bolnika pripeljejo v bolnišnico, se ga mora takoj korenito osnažiti in očistiti mrčesa. Obleka bolnikova se pa mora do dobra razkužiti. Za prepeljavo bolnika se pa smejo rabiti le taka prevozna sredstva, ki se jih lahko umije in razkuži. Osebe, ki so sumljive, da nosijo kali te bolezni na sebi, se morajo, ako še niso bolne, za dobo, ki jo določi oblast, (ta doba navadno ne traja več kot tri tedne), podvreči zdravniškemu nadzorstvu. Ako take sumljive osebe nimajo stalnega stanovanja, se jih mora spraviti v posebne, za opazovanje določene prostore. Enaka določila veljajo za osebe, ki so prišle iz okuženih pokrajin. Mrčes se mora pri takih osebah seveda že takoj prvi dan uničiti. Pri ranjencih, bolnikih in osebah, ki so se vrnile z bojišč, kakor tudi pri takih osebah, ki pridejo na dopust, se mora posebno skrbeti, da se odstranijo uši in drugi mrčes. — Prvi znaki pegastega legarja so: mrzlica, velika razburjenost, dva do tridnevni močan glavobol, potrtost, bolečine v udih in velika utrujenost. Temu se še pridruži velika vročina, ki znaša 40 do 41 stopinj. Bolnik ne more spati. Tretji ali četrti dan se pojavijo po celem životu razun po licih kakor leča velike, bledorudeče lise. V posebno težkih slučajih postane koža temne barve. Bolniki so popolnoma brezčutni. Vzduh v bolniški sobi je zelo čuden. Bolezen traja navadno do tri tedne. Smrt pa nastopi že v drugem tednu.

* **Koze.** V avstrijskem državnem ozemlju je, kakor se uradno poroča iz Dunaja, bilo od 10. do 16. januarja t. l. priglašenih 208 slučajev koz (osepnic) in sicer 151 na Dunaju, 2 na Nižjeavstrijskem, po 2 slučaja v Knittelfeldu, Eisenerzu in Št. Mihelu pri Ljubnu, 10 slučajev na Češkem, 17 na Moravskem, 15 v Šleziji in 4 v Krakovu.

Čudni nasledki ran. Švicarski zdravnik dr. Allegrini je obiskal bolnišnico z ranjenci v Friburgu in pripoveduje o utisih, ki jih je dobil pri tem obisku. Posebno zanimivo je pripovedovanje zdravnikovo o opazovanju nasledkov, ki jih imajo rane, dobljene v vojski. Tako je našel omenjeni zdravnik v bolnišnici mladega vojaka, ki je imel obe ušesi prestreljeni. Ta mladi mož je vkljub težkim poškodbam srečno ušel smrti. Krogla je udrla pri enem ušesu v glavo in pri drugem ven. Sluh je mož le deloma izgubil, pač pa je izgubil popolnoma ravnotežje. Mož ne more pri miru stati in se prevrže, ako nima nobene opore, ali naprej, ali nazaj, na levo, ali na desno. Zdravniki so z ozirom na položaj tega moža sedaj brez sveta. Drugi slučaj: Nek vojak je vsled rane izgubil vid. Pri tem je bil siromak še ranjen na nekaterih delih možganov. Mož je izgubil tudi spomin. Ranjenec ve samo za svoje ime, vse druge besede je pozabil. Revež je tudi pozabil šteti in se ne spominja nobenih številk več. Zdravniki upajo, da bo mož dobil svoje prejšnje moči zopet nazaj.

Nemško vojno slovstvo. Od izbruha vojne do 1. decembra 1914, torej v približno štirih mesecih, je izšlo ga Nemškem čez 1400 spisov, ki se nanašajo na vojno. Med temi spisi se nahaja 16 uradnih nemških spisov, 68 raznih vojnih kronik, 15 zbirk o vojnih doživljajih, 77 vojaško-strokovnih knjižic, 214 političnih spisov o nalogah in ciljih Nemčije v sedanji vojni in o njenih odnošajih napram drugim državam, 97 razprav o mednarodnem in vojnem pravu, 335 knjig na-

božne vsebine za vojake in vojni čas, 275 leposlovnih del, nanašajoč se na vojne dogodke, in mnogo drugih spisov. Posebno veliko je tudi število zemljevidov o bojiščih, katerih je izšlo do dne 1. decembra 227. Zemljevid „Nove Evrope“ pa imajo v Nemčiji samo eden, v tem oziru so drugi narodi pridnejši.

Podaljšanje moratorija. Z 31. januarjem poteka sedaj veljavni moratorij (odlog za plačila) in dne 19 t. m. se je vršilo na Dunaju posvetovanje, ki naj se posvetuje o novih določbah glede odloga plačil. Vlada namerava izdati moratorijsko naredbo, ki bi naj veljala za štiri mesece, to je do konca maja. Ta naredba naj bi določila naslednji plačilni red: a) na terjatve, ki so zapadle do 31. avgusta in na katere se je dosedaj že plačalo 50%, naj se plača v februarju nadaljnih 25%, v aprilu pa zopet 25%; b) terjatve, ki so zapadle v septembru in oktobru in na katere se je moralo dosedaj izplačati tudi že 50%, naj zapadejo k nadaljnemu plačilu v marcu (25%) in v majniku (25%); c) v novembru zapadle terjatve, ki so dosedaj plačljive le s 25%, naj bi se po možnosti plačevale tudi v marcu s 25% in v majniku s 25%; d) decemberske in januarske terjatve naj se še odložijo. — Vlada se bo seveda še ozirala na mnenje sklicanega sestanka zastopnikov trgovskih in obrtnih zbornic in raznih gospodarskih društev.

Izvoz lesa v Italijo je za nekaj časa prepovedan, na kar se opozarjajo vsi lesni trgovci in drugi interesentje.

* **Špirit je postal dražji.** Od 1. januarja naprej je postal špirit za 6 kron pri hektolitru dražji in sicer za vse vrste špirita.

Papir podražijo. Društvo papirnih tovarnarjev in veletržcev naznanja, da se papir podraži za 10 odstotkov. Pravi namreč. da so se potrebščine za izdelovanje papirja podražile za 12 odstotkov, zlasti cunje, žveplo in smola.

Samoumor ravnatelja Marcovicha v Karlavi. Dne 22. t. m. zvečer je izvršil višji ravnatelj moške kaznilnice v Karlavi pri Gradcu, Anton Marcovich, v svojem stanovanju samoumor. Ustrelil se je s svojim službenim samokresom. Višji ravnatelj Marcovich, ki je svoj čas več let opravljal službo ravnatelja mariborske moške kaznilnice, je bil vitez Franc Jožefovega reda in odlikovan z zlatim križcem s krono za zasluge. Vzrok samoumora je baje živčna bolezen, ki ga je že delj časa mučila.

Maribor. Novo nastanjenje vojaštva. Mariborsko županstvo razglaša, da bo tekom meseca januarja in februarja 1915 prišlo v Maribor večje število častnikov in vojaštva, kateremu bo treba preskrbeti primernih prostorov. Ker je za nastanjenje moštva že itak poskrbljeno, bo treba nastaniti le še častnike in njih sluge. Ker so razni hoteli in gostilne v Mariboru že itak prenapolnjeni z vojaštvom, se bo moralo nastaniti častnike in njih sluge v zasebnih stanovanjih v hišah mariborskih meščanov, katerim je županstvo že dostavilo tozadevna obvestila. Dolžnost hišnih gospodarjev je, da pravočasno skrbijo za primerno nastanjenje častnikov in njih slug, da se sporazumijo s strankami hiš in da ne bo nobenih tozadevnih nedostatkov pri nastanjenju, na kar se pravočasno opozarja.

Studenci pri Mariboru. V soboto, dne 23. januarja, je po dolgi, mučni bolezni umrla Cecilija Usar, rojena Orešnik, žena našega zvestega sluge Cirilove tiskarne. N. v m. p.!

Hum pri Ormožu. V noči od 8. na 9. januarja so predrzni tatje ulomili v stanovanje tukajšnjega učitelja g. A. Porekarja. Odstranili so na enem oknu omrežje in odnesli iz ene sobe, v kateri nikdo ni stanoval, vso obleko, uro cilinderco in denar, ki je bil v obleki. Škode so naredili za okoli 300 K. G. nadučitelj je tate prepodil, ki so izginili z blagom v nočni temi. Orožništvo pridno išče, da izsledi tatinsko tropo, ki se je tukaj že večkrat prikazala.

* **Konjice.** Dne 15. t. m. smo spremili k zadnjemu počitku obče priljubljeno kmetico Ter. Černec, po domače Likebico. Rajnka je bila 86 let stara, njen še živi mož Joža je star 90 let. V zakonu sta živela 66 let in 3 mesece prav srečno. Lani majnika sta obhajala železno poroko. Pogreb je bil veličasten. Likebova hiša je vzgledna krščanska hiša, delo dobre matere. Blag ji spomin!

Celje. Dr. V. Riebl, dosedaj odvetnik v Kočevju, je prevzel odvetniško pisarno umrlega odvetnika dr. Kovatschitscha ter se naseli stalno v Celju.

Mozirje. Umrl je tukaj dne 20. t. m. lesni trgovec g. Feliks Tribuč. Svetila mu večna luč!

Šoštanj. Na občnem zboru bralnega društva v Šoštanju je bil izvoljen sledeči odbor: V. Kropivšek, predsednik; J. Špeh, podpredsednik: M. Koren, tajnik; M. Hrastnik, blagajnik; č. g. J. Atteneder, odbornik; J. Žak, odbornik; J. Ročnik, tajnikov nam.; A. Medved in N. Stanovšek, knjižničarki.

Molitve za mir, ki se morajo moliti po naročilu sv. očeta v nedeljo, dne 7. februarja po vseh evropskih cerkvah, se nahajajo natančno po predpisih v knjižici „Sv. Križev pot za vojni čas in druge primerne molitve.“ Sestavil F. Š. Založila tiskarna sv. Cirila v Mariboru. To je jako primerna knjižica za sedanje resne čase, ko Bog tepe in skuša ljudstvo s strahovito šibo svetovne vojske. V teh hudih časih se ljudstvo spokorno obrača k Bogu za pomoč in tolažbo. Na prvem mestu je sv. Križev pot za vojni čas. Nato sledijo razne primerne molitve n. pr. za odvrnitev vojskinih nadlog, za cesarja, za domovino, za vojskovodje, za stanovitnost, za zaupanje v božjo pomoč, k sv. Mihaelu, za vojake na bojišču, za ranjene in umirajoče, za sina v vojski, za ljubega očeta na bojišču, za moža na bojišču, za padle vojake, molitve v prid vojakom, ki so obdarjeni z odpustki, molitev za mir i. t. d. Knjižica se dobi v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stane pa sto komadov skupaj s poštnino vred 7 K 50 vin; 50 kom. skupaj s poštnino vred 4 K; 25 kom. 2 K; 10 kom. s poštnino vred 90 vin. Manj kakor 10 kom. se po pošti sploh ne bo poslalo, ker so stroški preveliki. Ker je svota malenkostna in se ne izplača pisati računov in denarjev posebej pošiljati, zato se naj denar pošlje naprej in sicer v poštnih znamkah v pismu, ako si kdo naroči manj kakor 25 izvodov. Knjižico pobožnim vernikom toplo priporočamo posebno za sv. postni čas. Razpošiljanje se začne še le dne 28. januarja.

Zadnja poročila, došla v pondeljek, 25. jan.

Boj med nemškimi in angleškimi ladjami.

Berolin, 24. januarja.

Nemška admiraliteta uradno razglaša:

Ko so nemške oklopne križarke „Seydlitz“, „Dörflinger“, „Moltke“ in „Blücher“ v spremstvu 4 malih križark in dveh oddelkov torpednega brodovja danes dopoldne v Severnem morju plule na odprto morje, je prišlo do boja z angleškimi bojnimi ladjami, ki so štele pel križark, več malih križark in 26 torpednih rušilcev.

Sovražnik je po triurnem boju 70 morskih milj zahodno-severo-zahodno od Helgolanda prekinil boj, ter se umaknil.

Po dosedanjih poročilih se je na angleški strani potopila angleška križarka, na nemški strani pa oklopna križarka „Blücher.“ Vse druge nemške bojne ladje so se vrnile v bojne luke.

Rusi se umikajo iz Karpat.

Dunaj, 24. januarja.

Avstrijski generalni štab uradno razglaša:

Na gališko-poljski bojni črti ni nobene izpremembe. Na nekaterih točkah bojne črte artilerijski boji in praske. Naš artilerijski ogenj je prisili sovražnika, da je moral zopet zapustiti nekaj posameznih strelskih jarkov južno od Tarnova.

Tudi v Karpatih je položaj vobče nespremenjen. Iz več sprednjih postojank na južni strani višin prelazov so bili Rusi potisnjeni nazaj.

V Bukovini vlada po zadnjih bojih, ki so bili za nas uspešni, mir.

Na južnem bojišču nobenih dogodkov.

Uspehi naše artilerije pri Tarnovu.

Krakov, 24. januarja.

Danes so došla poročila o novih uspehih naše artilerije. V kraju zahodno od Tarnova so še imeli Rusi v sredi meseca decembra na nekaterih mestih zahodno od reke Dunajec važne postojanke v svoji oblasti, med temi veliko pristavo, katero so Rusi, kakor je že znano iz poročila generalnega štaba, spremenili v mogočno utrjeni branik. Po obstreljevanju so se Rusi umaknili za 600 korakov.

Avstrijska artilerija sedaj prekaša rusko.

Dunaj, 23. januarja.

Iz vojnega časnikarskega stana se poroča:

Vojni poročevalci, ki so se vrnili iz bojne črte prve in četrte armade, opisujejo stanje armad kot izborno. Posebno hvalevredna je sedaj oskrba z živežem za armade. Povsod vlada zaupanje v konečno zmago in navdušenje za boj. Čete željno pričakujejo povelja za prodiranje. Splošno se povdarja, da sedaj prekaša avstrijska artilerija rusko glede števila in kakovosti.

Nemci 16 km pred Varšavo.

Kodanj, 23. januarja.

Vojni poročevalec lista „Times“ javlja, da so že prodrli Nemci na nekaterih mestih do 16 km pred zunanje utrdbe Varšave. Največja razdalja nemških čet od trdnjave Varšave znaša 40 km.

Pomorska bitka v Črnem morju.

Budimpešta, 23. januarja.

Budimpeštanskemu listu „Magyar Hirlap“ se poroča iz Sofije: Po poročilih iz Burgasa (bolgarsko pomorsko mesto v Črnem morju) se je slišalo v noči od torka na sredo na Črnem morju silno gromenje topov, ki je pa pozneje ponehalo. V Eurgasu se govori, da so turške vojne ladje zasledovale ruske križarke v smeri proti severu.

Bolgarija se pripravlja na vojno.

Budimpešta, 23. januarja.

Listu „Magyar Hirlap“ se poroča iz Sofije: Ministrski svet je zaukazal vsem državnim in občinskim bolnišnicam, da ustanove tečaje za strežbo ranjencev. Odrediti se mora vse, da bo imela Bolgarija zadostno število ženskih oseb, ki bi v slučaju vojske stregle ranjencem. Tečaje ustanavlja in vodi bolgarsko društvo Rudeči križ, bolgarska kraljica je pa prevzela protektorat nad vsemi novo ustanovljenimi tečaji.

Lakota in punt v Italiji.

Milan, 23. januarja.

V Kataniji v izhodni Siciliji se ponavljajo upori in punti prebivalstva, ker postajajo cene živil vedno višje. Velika množica mož, žen in otrok razgraja po ulicah, razbija šipe in izložbe prodajaln ter zahteva kruha in dela. Mestne železnice so ustavile promet. Množica je napadla policijo, ki je stražila mline. Policija se je morala umaknili, nakar je izstradano ljudstvo oropalo vse mline in odneslo zaloge moke. Končno sta dve stotniji vojakov razgnali množico. — Čez sto oseb so zaprli. Mestna uprava je določila cene kruha in ustanovila ljudske kuhinje. Južni Italiji preti lakota.

Listnica uredništva.

„Barica“: Hvala! Bomo ob priliki uporabili. Pozdrave! — A. P. Pola: Istotako. Le večkrat kaj pošljite!

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

Izvanredna c. kr. državna loterija

za vojnooskrbovalne namene.

Ta loterija v denarju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.900 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

28. jan. 1915. Cena **srečke 4 krone.**

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, poštno-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se dopošiljajo poštnine prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije
(oddelek za dobrodelne loterije).

Izdajatelj in založnik: Konsorcij „Straža.“ Odgovorni urednik: Franjo Žebot. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.